

§ 29

Motion om bullerskydd E4

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar:

Motionens förslag avslås.

Ledamoten Ulf Lindholm (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Miljöinspektör Marc Liljeström har granskat och sammanfattat ärendet enligt nedan.

”Förslag till beslut

Motionens förslag avslås.

Ärendet

Kommunfullmäktige har remitterat en motion om bullerplank till miljö- och byggnadsnämnden för yttrande.

Förklaring av ärendet

I motion till kommunfullmäktige beskriver Fredrik Bernblom (SD), Marcus Molinder (SD) och Ulf Lindholm (SD) att boende i närheten av E4 upplever bullerproblem. För att åtgärda bullerproblemen och på så vis öka trivseln för boende i närheten av E4 så föreslår Sverigedemokraterna kommunfullmäktige att besluta:

- Att undersöka vart ett bullerskydd är nödvändigt.
- Att ta fram förslagsalternativ på åtgärder.
- Att undersöka möjligheten till ekonomiskt stöd.
- Att undersöka om detta kan anses som en investering.

Kommunfullmäktige har beslutat att remittera motionen till miljö- och byggnadsnämnden för yttrande.

Miljö- och byggkontorets överväganden

Buller är oönskat ljud som stör oss och som vi helst skulle slippa. Buller från just vägar och järnvägar är ett av de miljöproblem som påverkar flest människor i Sverige. Höga bullernivåer kan, på lång sikt, medföra stora effekter på hälsa och välbefinnande, till exempel ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar, sömnstörningar samt effekter på inlärning och prestation.

Ansvarsfördelning

Huvudansvaret för att ha kunskap om omfattningen på en störning och för att avgöra när åtgärder behöver vidtas ligger på väghållaren. Vid frågan om bullerstörning från E4 så innebär det att Trafikverket, i egenskap av väghållare av statlig väg, är ansvarig för att ha kunskap om ljudnivåer vid befintliga bostäder längs E4. För kommunala vägar är kommunen väghållare.

Trafikverkets bullerskyddsarbete bedrivs inom ramen för ett åtgärdsprogram. Det omfattar vägar och järnvägar som byggts före 1997 och som inte varit föremål för en väsentlig ombyggnad sedan 1997. Hus byggda efter 1995 ingår inte i åtgärdsprogrammet.

Riktvärden

Enligt Naturvårdsverkets vägledning – Riktvärden för buller från väg- och spårtrafik vid befintliga bostäder, ska åtgärder och andra försiktighetsmått, som grundregel, övervägas om man kan befara skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

När det gäller buller från väg bör enligt infrastrukturpropositionen 1996/97:53 riktvärdena i tabell 1 underskridas för att god miljö kvalitet ska nås utanför befintliga bostäder. Nivåerna utgår från infrastrukturpropositionen 1996/97:53 och anknytningsdokument från centrala myndigheter.

Tabell 1. Riktvärden för buller vid befintliga bostäder.

	Bostads fasad (Leq _{24h})	Bostads uteplats (Leq _{24h})	Bostads uteplats (L _{max})
Buller från väg	55 dBA	~55 dBA ^{II}	70 dBA ^I

^ITidsvägning Fast. Får överskridas max 5 ggr/genomsnittlig maxtimme, dag och kväll (kl.06 – 22).

^{II}Varken propositionen eller praxis har någon tydlig angivelse för vägbuller vid uteplats. Enligt Naturvårdsverket är en tänkbar nivå för att nå en god miljö kvalitet 55 dBA Leq_{24h}. Det kan även noteras att 50 dBA Leq bör underskridas vid en uteplats vid nya bostadsbyggnader för att undvika olägenhet för människors hälsa enligt trafikbuller förordningen.

Enligt praxis från Mark- och miljööverdomstolen och tidigare Miljööverdomstolen hanteras buller vid bostäder i normalfallet på olika sätt beroende på om boendemiljön benämns "äldre befintlig miljö" eller "nyare befintlig miljö". Med "äldre befintlig miljö" avses bostäder byggda före våren 1997 samt att den störande vägen eller spåret inte byggts eller väsentligt byggts om efter

denna tidpunkt. Med "nyare befintlig miljö" avses bostäder eller infrastruktur som byggts eller om infrastrukturen byggts om efter våren 1997.

Riktvärden för äldre befintlig miljö

För bulleråtgärder inom "äldre befintlig miljö" säger Naturvårdsverkets vägledning – Riktvärden för buller från väg- och spårtrafik vid befintliga bostäder, som följer:

"I ett flertal avgöranden anges att god miljö längs med vägar och spår anses motsvara de långsiktiga riktvärdena som anges som god miljö kvalitet i infrastruktur-propositionen. I vissa avgöranden har riktvärdena i propositionen angetts motsvara när olägenhet för människors hälsa kan befaras.

Enligt flertalet avgöranden anges att vid bullerstörning från väg behöver åtgärder normalt övervägas först då bullret vid fasad är eller överskrider den ekvivalenta nivån 65 dBA. Motsvarande nivå för att i normalfallet överväga åtgärder är när spårbuller ger upphov till maximala nivåer inomhus över 55 dBA nattetid.

Det finns dock ett fåtal avgöranden där åtgärdsnivåerna inte lyfts fram för att bestämma när åtgärder behöver övervägas. Det har också under senare år kommit några avgöranden från lägre instans där åtgärdsnivåerna frångås. Vår tolkning är dock att dessa domstolsutslag inte kan sägas ha ändrat den rådande praxis för äldre befintlig miljö.

Vi kan konstatera att "åtgärdsnivåerna" i infrastrukturpropositionen 1996/97:53, skulle åtgärdats i en första etapp (ett 10- årigt åtgärdsprogram). Det kan vidare noteras att propositionens "åtgärdsnivåer" ligger omkring 10 dBA över det som i propositionen bedömts som god miljö kvalitet."

Tabell 2. Åtgärdsnivåer enligt infrastrukturpropositionen 1996/97:53 och efterföljande praxis för "äldre befintlig miljö".

Buller från väg utomhus, fasad (Leq_{24h})
65 dBA

Riktvärden för nyare befintlig miljö

Om "nyare befintlig miljö" säger vägledningen:

"Vid bullerstörning vid bostäder i nyare befintlig miljö, d.v.s. om bostäderna byggts eller om vägen eller spåret byggts eller väsentligt byggts om efter våren 1997 finns det enligt praxis inga särskilda åtgärdsnivåer som ska tillämpas vid övervägande av åtgärder. Bullerskyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått ska enligt miljöbalken i dessa fall övervägas om olägenhet för människors hälsa kan befaras eller om god miljö inte nås." Se tabell.

1. Riktvärden för nya bostadsbyggnader, efter ~2015

Vid tillsyn enligt miljöbalken gäller särskilda regler för bostäder byggda efter 2015. Enligt 26 kap. 9a § miljöbalken får tillsynsmyndigheten, i frågor gällande omgivningsbuller vid bostadsbyggnader, inte besluta om föreläggande eller förbud

om det i planbeskrivningen eller bygglovets har angetts beräknade bullervärden och omgivningsbullret inte överskrider dessa.

Vid planläggning, bygglov eller förhandsbesked enligt plan- och bygglagen gäller trafikbullerförordningen som innehåller bestämmelser om riktvärden för buller utomhus för spårtrafik, vägar och flygplatser.

Riktvärden sammanfattning

Sammanfattningsvis tillämpas riktvärdena i tabell 3 utomhus för bedömning när skyddsåtgärder för trafikbullerstörning bör övervägas.

Tabell 3. Nivåer för att i normalfallet avgöra när skyddsåtgärder eller andra försiktighetsåtgärder behöver övervägas (frifältsvärden).

	~2015 och framöver "nya bostadsbyggnader" ^I	1997- ~2015 "nyare befintlig miljö"	- 1997 "äldre befintlig miljö"
Buller från väg, vid fasad	Se planbeskrivning eller bygglov	55 dBA Leq _{24h}	65 dBA Leq _{24h}
Buller från väg, uteplats	Se planbeskrivning eller bygglov	55 dBA Leq _{24h} ^{II} 70 dBA L _{max} ^{III}	-

^I Se 26 kap. 9a § miljöbalken.

^{II} Varken propositionen eller praxis har någon tydlig angivelse för ekvivalent nivå för vägbuller vid uteplats. Enligt Naturvårdsverket är en tänkbar nivå för att nå en god miljö kvalitet 55 dBA Leq_{24h}.

^{III} Tidsvägning fast. Får överskridas max 5 ggr/genomsnittlig maxtimme, dag och kväll (kl. 06-22)

Kraven på försiktighetsåtgärder eller åtgärder får inte vara orimliga att uppfylla enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Därför ska nyttan vägas mot kostnaderna när åtgärder övervägs för att begränsa bullerstörning.

Trafikverkets åtgärdsprogram

Trafikverkets bullerskyddsarbete bedrivs inom ramen för ett åtgärdsprogram. För befintlig miljö omfattar det statliga vägar och järnvägar som byggts före 1997 och som inte varit föremål för en väsentlig ombyggnad sedan 1997. Hus byggda efter 1995 ingår inte i åtgärdsprogrammet. Enligt åtgärdsprogrammet så prioriteras skyddsåtgärder för de boende längs befintliga statliga vägar som är mest utsatta för buller från trafiken. För att trafikverket ska gå vidare med åtgärder krävs att ett hus uppfyller något av följande.

- ekvivalent ljudnivå över 40 dBA inomhus
- de maximala ljudnivåerna är högre än 55 dBA inomhus fler än fem gånger per natt
- ekvivalent ljudnivå är över 65 dBA vid alla befintliga uteplatser
- vibrationsnivåer över 1,4 mm/s.

Miljö- och byggnadsnämnden

Åtgärder som kan vara aktuella är fönsterbyte, tilläggsrutor, ljuddämpning av friskluftsventiler och avskärmning av uteplats.

Slutsats

Miljö- och byggnadsnämnden har tidigare tagit emot klagomål från boende om störande buller från E4. Från och med 2010 har klagomål inkommit till miljö- och byggnadsnämnden från boende på södra sidan av E4 i Sörberge, en fastighet vid Sandåsgatan samt en fastighet i Svarvarböle.

I ärendet i Sörberge underskreds riktvärdet 55 dBA vid stort sett alla fastigheter och två fastigheter lades in i åtgärdsprogrammet. Därför avskrevs ärendet av nämnden. Även vid Sandåsgatan och Svarvarböle visade Trafikverkets bullerberäkningar att riktvärdena underskreds.

Enligt de bullerberäkningar som miljö- och byggnadsnämnden tagit del av på grund av inkomna klagomål överskrider trafikbullret inte gällande riktvärden. Således har inte Trafikverket, som väghållare, någon skyldighet att vidta bullerdämpande åtgärder. Det är också viktigt att slå fast att inte heller Timrå kommun har någon skyldighet, enligt miljöbalkens bestämmelser, att vidta bullerdämpande åtgärder gällande trafikbuller från statlig väg där Trafikverket är väghållare.

Miljö- och byggnadsnämnden har däremot inte uppgifter på bullersituationen för hela E4-sträckan genom Timrå kommun. Det kan därför inte anses klargjort att Trafikverket är fri från åtgärdsansvar för någon del av sträckan.

Miljö- och byggnadsnämnden utövar tillsyn över Trafikverket med stöd av miljöbalken och kan kräva underlag från Trafikverket utifrån gällande riktvärden och Trafikverket som verksamhetsutövare. Ett sådant underlag kan sedan ligga till grund för ett svar på frågan var, längs E4, bullerskyddande åtgärder är nödvändiga.

Motionens förslag kan därför bifallas på denna punkt.

Miljö- och byggnadsnämnden har inte bedömt eller yttrat sig över om kommunen ska utföra bullerdämpande åtgärder längre än vad lagstiftningen kräver, vilka åtgärder som ska vidtas eller hur de ska finansieras.

Om kommunen vill gå längre än kraven i gällande lagstiftning avseende bullernivåer så bör kommunens verksamhetsutövare för väg och trafik frågor i kommunen, kultur- och tekniknämnden, hantera frågan om bullerskydd.

Miljö- och byggnadsnämnden anser vidare att Kultur- och tekniknämnden, i egenskap av eventuell utförare av åtgärden, remitteras i frågan.”

Miljö- och byggnadsnämnden

Ärendets behandling

Ulf Lindholm (SD) föreslår att bifalla motionen om bullerskydd på E4.

Miljö- och byggkontoret föreslår att nämnden ska avslå motionens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att miljö- och byggnadsnämnden avslår motionens förslag.

*Protokollsutdrag till:
Kommunfullmäktige
Akt*

Exp 15/2 2018